

MAASEUTU 2020

Behandling av djurkadaver på gården

Marja Kallioniemi, Jarkko Niemi,
Hannele Suvanto och Gun Wirtanen

Webbinarium 20.8.2019

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

LANDSBYGÖ.FI

HELSINKI UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSSINSTITUTET

Kort om EläinBioTurva-projektet

- **Målet är att förbättra hanteringen av djursjukdomssituationen i nöt-, gris- och fjäderfågårdar** och via det få fram en mera konkurrenskraftig produktion. Målet är att ge uppdaterad information om sjukdomsskyddet i Södra och Mellersta Österbotten samt Österbotten på finska och svenska.
- Information om projektet finns på hemsidan www.luke.fi/biosecurity
 - Vägledande videon om smittoskydd
 - Biosäkerhetsträffar (träffar med sakkunniga)
 - Seminarier, webinarier och små grupper – **dagens webinarium är en del av projektet**
 - Handbok inom smittoskydd. **Handboken** publiceras också i **pdf-format**.
 - Animation för planering av gårdens trafik
 - Finansiering: Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020
- Görs av: **Naturresursinstitutet & Helsingfors universitet Rurality-institutet**

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälälle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

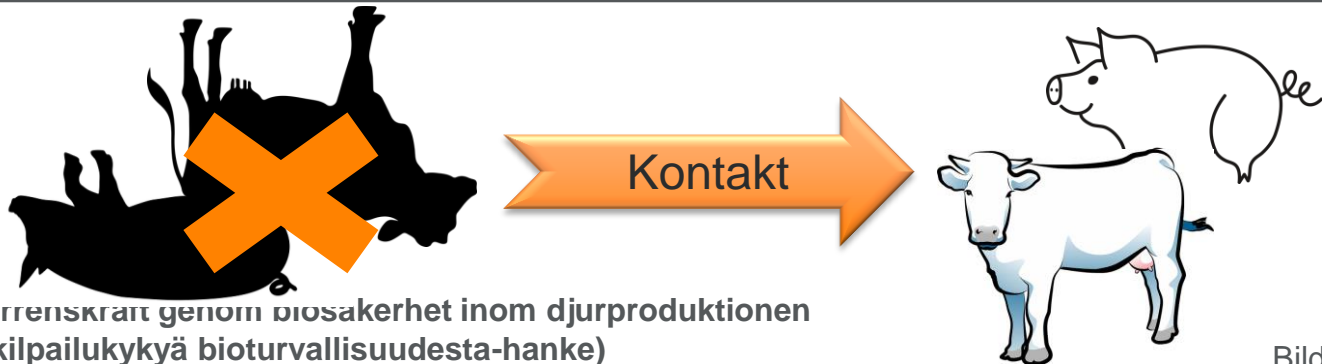

FARA!

Döda djur kan sprida rikligt med patogener i omgivningen och är därmed en sjukdomsrisk.

HUR SKALL MAN BEKÄMPA?

- Flytta djurkadavret från djurstallet genast efter att djuret dött.
- Förstör kadavret genast genom att skicka det till en godkänd förbränningscentral.
- Spara kadavret före avhämtning i en skyddad, sval plats, t.ex. en kadaverkupa, så att varken vilda djur och sällskapsdjur kommer i kontakt med kadavret.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Bilder: Pixabay

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Döda djur är en sjukdomsrisk

- Döda djur kan **sprida rikligt med patogener** omkring sig - dödsorsaken kan t.ex. vara en smittande infektionssjukdom
- Flytta bort döda djur från djurstallet så snart som möjligt
- Lagra kadavren på en välventilerad plats, i ett kallt lager, som finns långt borta från djurstallet
- Förbered så att avhämtning av kadavren från gården inte medför ytterligare risker. **Fordonet bör inte passera genom det rena området**
- **Förhindra** att skadedjur och regnvatten kommer i **kontakt** med kadaver eller kadavrens sekret
- **Rengör och desinficera** förvaringsområdet för döda djur efter det att kadavren avhämtats

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

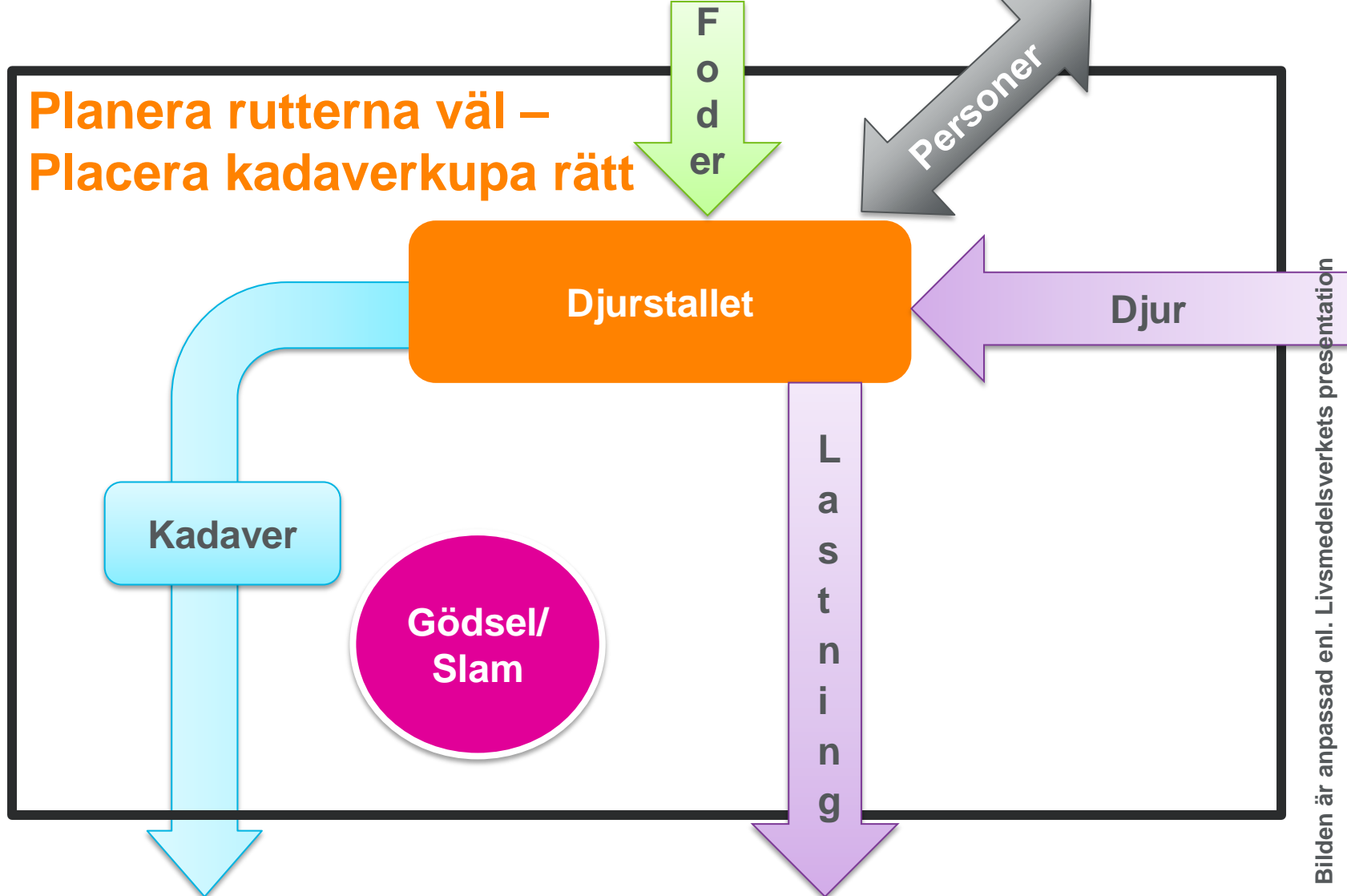
Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Planera rutterna väl – Placera kadaverkupa rätt

Bilden är anpassad enl. Livsmedelsverkets presentation

Allmän väg

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Hurudan är en bra uppbevaringsplats för kadaver?

- **Infart från allmän väg** utan att bilen kör in på gårdsområdet
- Avskilt från djurstallet, minst 50 m
- **Skuggig, ren plats på tätt underlag**
- Svält: rekommenderad uppbevaringstemperatur 0-6 °C
- **Vattentät och lätt att tömma**
- Skadedjur och övriga djur samt avrinningsvatten kommer **inte in i uppbevaringsplatsen**
- **Behållaren rengörs & desinficeras** efter varje tömning
- Hjälpmedel för behandling av kadaver är t.ex.
 - plasttråg med lock
 - presenning
 - betongbunker
 - kylbehållare

Bilder: Pixabay

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

LANDSBYGÖ.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSSINSTITUTET

Uppsamling av kadaver

Bild: Pixabay

- **förhindrar spridning av zoonoser**
- Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten hör till samma uppsamlingsområde
- **Idisslare, grisar och fjäderfä**, som dött själv eller som dödats på gårdarna, skall **samlas in och behandlas i en godkänd behandlingsanläggningen eller genom förbränning i en godkänd anläggning med förbränningsugn**
- Djurägare har fått statsbidrag för kostnaderna att samla in och förstöra kadavren
- **Honkajoki Oy är ansvarig den rikstäckande kadaveruppsamlingen** av grisar, fjäderfä och idisslare i Finland.
- **Beställ** avhämtning på adressen <https://raatonetti.fi/> eller ring 010 834 6460.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

LANDSBYGGO.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSSINSTITUTET

Behandling av kadaver

- **Beställ avhämtning av det döda djuret genast**, detta gäller speciellt för nötdjur och suggor
- **Döda griskultingar kan uppbevaras** på gården under längre perioder; gäller även för kadaver av suggor, slaktsvin, fjäderfä och kalvar **vintertid** om det finns en lämplig uppbevaringsplats
- Då kadaverbilen beställs skall följande uppgifter vara klara
(Källa: Raatonetti)
 - **Öronmärkningen** är i ordning
 - Övrig information: **rätt EU-kod, kontaktuppgifter** (bl.a. telefon och e-post) samt **fakturerings- och avhämtningsadresser**
 - **Elektronisk beställning underlättar avhämtningsproceduren**

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Vilka steg ingår i kadaverbildens besök?

Bilen sköter årligen ett stort antal avhämtningar. Redan en ökning med några minuter i den genomsnittliga avhämtningen höjer kostnaderna för kadaveruppsamlingen.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: Raatonetti

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Rutterna på gården

- Det är viktigt, att **rutterna är väl planerade** då kadavren förs bort, så att man kan bekämpa sjukdomsspridningen.
- Säkerställ att det är enkelt att komma till och från kadavrens uppbevaringsplats, t.ex. att **lastbilen kommer dit direkt från allmän väg**.
- Säkerställ att det är **enkelt att lyfta kadavren in i bilen**.
- **Ange** alltid rätt adress eller **koordinater till avhämtningsplatsen**.
- **Märk gårdens kadaverbehållaren**, så att **chauffören enkelt hittar dit**.
- Kadavrens **transportrutter får inte korsa rena områden** t.ex. fodertransporter

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Nedgrävning

- På uppsamlingsområdet döda **idisslare**, **grisar**, **fjäderfä** och **pälsdjur** skall samlas in och **behandlas av godkända behandlingsanläggningar** eller **brännas i en anläggning med godkänd brännugn**.
- **På avlägsna områden** kan döda idisslare, grisar och fjäderfän **grävas ner i marken** på minst 1 m:s djup av; täck därefter genast.
 - Får **inte** göras **på grundvattenområde**, i **sluttning mot vattendrag**, **nära (< 250 m från) brunns- eller vattentäktsskyddsområde**.
 - Nedgrävningen får inte förorsaka risker i människors och djurs hälsa eller i deras omgivning.
 - ***Nedgrävning är inte tillåtet på EläinBioTurva-projektets område.***
 - Sällskapsdjur och hästar kan grävas ner i hela landet.
 - **Döfödda produktionsdjur kan grävas ner i hela landet (Följ förordningarna!).**

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Användning av döda djur för annat bruk

- Skriv ner **alla händelser och alla döda djur**
 - vilka djur och hur de har behandlats (begravts, bränt)?
 - datum och plats för slutdeponering
 - spara anteckningarna minst i 2 år
- **Ingen utmaning med kadaver i närheten av gården**
(rekommendation: inte inom en radie av 2 km)
- Kadaver ges åt **kadaverutfordraren** endast då hen **har gjort en anmälan till den kommunala djurläkaren**
- **Snabb avhämtning förhindrar bakterietillväxt** och ökar råmaterialets hygien samt en säker behandling av kadavren.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: Djurens hälsa ETT rf
Bilder: Pixabay

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

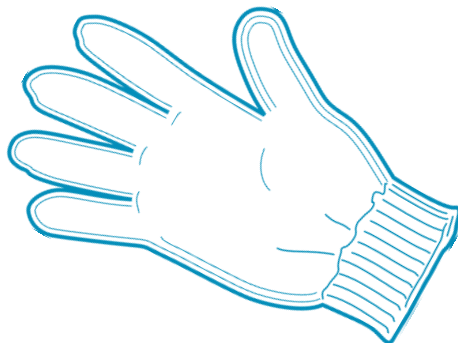

SeAMK

Arbets säkerheten

- De döda djuren är en sjukdomsrisk, därför bör man **upprätthålla en god, tillräcklig hygien**. Använd:
 - skyddshandskar
 - skyddskläder
 - tvättmedel/tvål vid rengöring av stövlar och händer
- **Lyft och flytta** de tunga kropparna genom att använda **lämpliga arbetsredskap**

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Case: Hur uppbevaras kadavren på grisgårdar?

- I det fall att man hittar ett dött djur i båset **flyttas det omgående till kadaverbehållaren eller eventuellt ut i gången** varifrån det utan dröjsmål förs vidare till kadaverbehållaren.
- Ungefär 80 % av de som svarade meddelade att de **alltid använder handskar** då de behandlar kadaver.
- 70 % svarade att grisgårdarna har **egna kadaverbehållare**
 - Antalet har ökat med ca. 10 % på 5 år
 - Ökar med växande enheter (prognos: uppskattning år 2033 är 95 %)
- Ca en femtedel av grisgårdarna menar att användning av kadaverbehållare kunde antingen effektivieras eller tas i bruk
 - **Bruk och placering bör effektivieras**
 - Dessutom borde man ta reda på varför djuret avlidit

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Lähde: Luken ja Eviran kyselyt

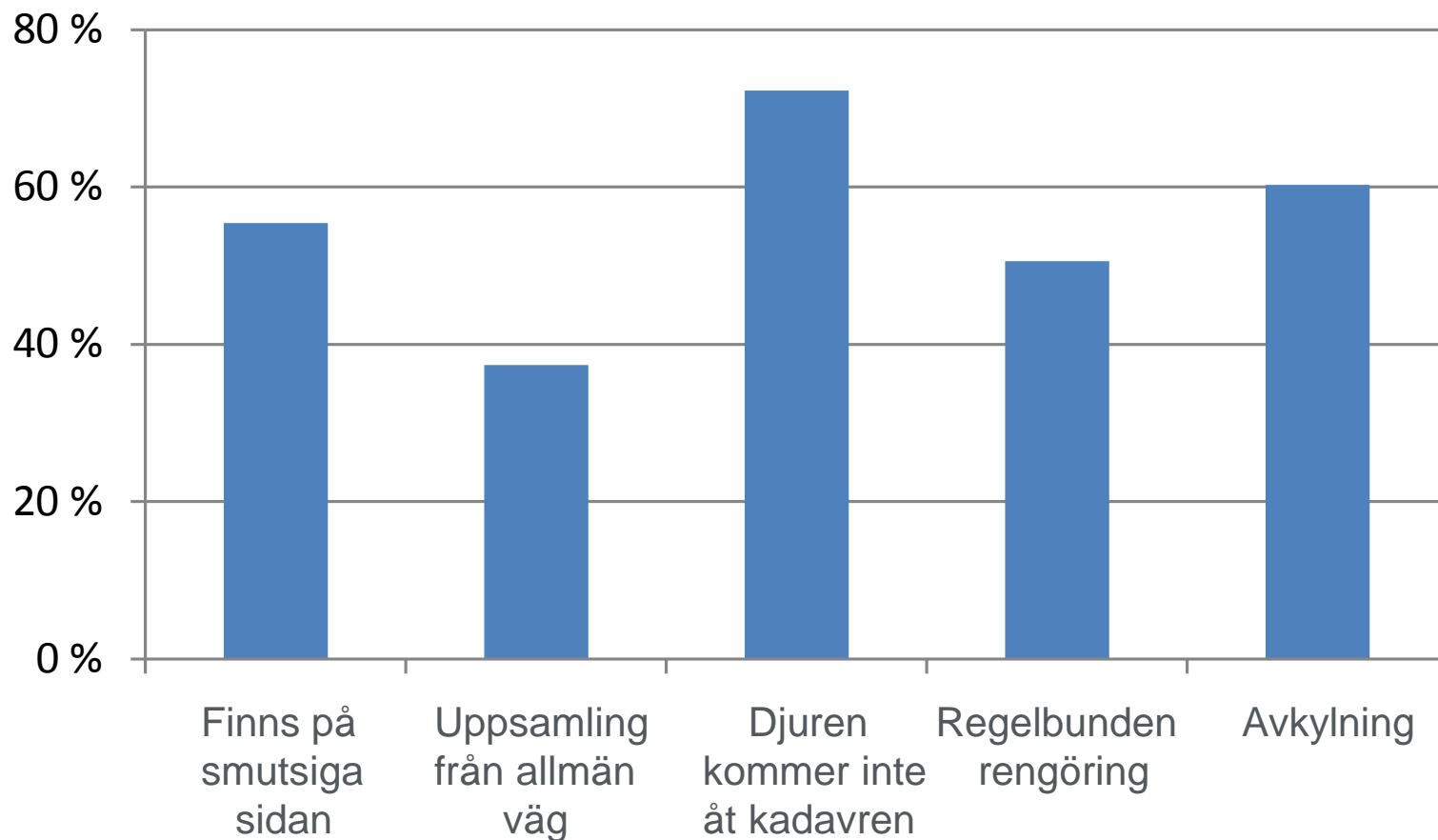
Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Hurudana är kadaverkuporna? – Svaren från enkäten är sammanställda i bilden

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: Lukes & Eviras enkät

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Sammandrag

- Döda djur är en **sjukdomsrisk**
- **Flytta** kadavren **så snabbt som möjligt** från djurstallet
- Uppbevara kadavren i ett **svalt**, väl ventilerat utrymme t.ex. i en kadaverbehållare
- **Planera rutten** för transport av kadaver **väl**
- Förhindra skadedjur och regnvatten att komma in i behållaren
- **Beställa avhämtning** genast
- **Rengör, tvätta och desinficera** både uppbevaringsplatsen och arbetsredskapen

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Tack för att Du lyssnade!

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

LANDSBYGD.FI

HELSINKI
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSSINSTITUTET